



ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у мају 2014. године у односу на април 2014. године у просјеку су више за 0,1%, у односу на мај 2013. године у просјеку су ниже за 1,1% и у односу на децембар 2013. године у просјеку су више за 0,2%.

Посматрано по намјени потрошње, у мају 2014. године, у односу на април 2014. године, цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку су више за 0,5%, цијене енергије у просјеку су ниже за 0,1%, док су цијене интермедијарних производа, цијене капиталних производа као и цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (Ц) прерађивачка индустрија у мају 2014. године у односу на април 2014. године у просјеку су више за 0,2%, цијене подручја (Б) вађење руда и камена у просјеку су ниже за 0,5%, док су цијене подручја (Д) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у мају 2014. године у односу на април 2014. године остварен је раст цијена у: производњи прехранбених производа 0,8%; производњи кокса и рафинисаних нафтних производа као и производњи електричне опреме 0,2%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,1%.

Пад цијена у мају у 2013. године у односу на април 2014. године остварен је у: производњи коже и производа од коже 2,1%; вађењу угља и лигнита (мрког угља) 1,3%; производњи одјеће 0,7%; производњи осталих производа од неметалних минерала 0,4%; вађењу руда метала, вађењу осталих руда и камена, производњи хемикалија и хемијских производа, производњи производа од гуме и пластичних маса 0,1%.

У преосталих шеснаест области индустријске производње цијене су у мају 2014. године у односу на април 2014. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer Prices of industrial products on domestic market in May 2014, compared to April 2014, were on the average 0.1% higher, compared to May 2013, they were on the average 1.1% lower, and compared to December 2013, they were on the average 0.2% higher.

By purpose of consumption, in May 2014, compared to April 2014, prices of consumer non-durables were on the average 0.5% higher, prices of energy were on the average 0.1% lower, while prices of intermediate goods, prices of capital goods and prices of consumer durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), prices of the section (C) Manufacturing in May 2014, compared to April 2014, were on the average 0.2% higher, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 0.5% lower, and prices of the section (E) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production, in May 2014, compared to April 2014, prices increased in the following divisions: Manufacture of food products 0.8%; Manufacture of coke and refined petroleum products 0.2%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.1%.

Decrease in prices in May 2014, compared to April 2014, was recorded in the following divisions: Manufacture of leather and related products 2.1%; Mining of coal and lignite (black coal) 1.3%; Manufacture of wearing apparel 0.7%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.4%; Mining of metal ores, Other mining and quarrying, Manufacture of chemicals and chemical products Manufacture of rubber and plastic products 0.1%.

In the remaining sixteen divisions of industrial production, prices in May 2014, compared to April 2014, were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, МАЈ 2014.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, MAY 2014

| Назив (по PRODCOM-у) | V 2014 IV 2014 | V 2014 V 2013 | V 2014 XII 2013 | I-V 2014 I-V 2013 | V 2014 Ø 2013 | Ø 2013 Ø 2012 | Name (by PRODCOM) |
|--|-------------------|------------------|--------------------|----------------------|------------------|------------------|--|
| УКУПНО | 100,1 | 98,9 | 100,2 | 98,8 | 99,4 | 100,0 | TOTAL |
| По намјени потрошње | | | | | | | By purpose of consumption |
| Енергија | 99,9 | 99,7 | 99,7 | 99,8 | 99,6 | 100,2 | Energy |
| Интермедијарни производи | 100,0 | 97,3 | 100,7 | 96,9 | 98,5 | 100,1 | Intermediate goods |
| Капитални производи | 100,0 | 99,2 | 99,2 | 99,1 | 99,0 | 99,5 | Capital goods |
| Трајни производи за широку потрошњу | 100,0 | 100,6 | 100,0 | 100,8 | 100,4 | 99,9 | Consumer durables |
| Нетрајни производи за широку потрошњу | 100,5 | 99,7 | 100,8 | 99,3 | 99,9 | 99,6 | Consumer non-durables |
| По подручјима и областима | | | | | | | By sections and divisions |
| B Вађење руда и камена | 99,5 | 99,1 | 98,5 | 99,6 | 98,3 | 101,1 | B Mining and quarrying |
| 05 Вађење угља и лигнита (мрког угља) | 98,7 | 99,1 | 95,4 | 99,0 | 95,4 | 101,6 | 05 Mining of coal and lignite (black coal) |
| 07 Вађење руда метала | 99,9 | 98,6 | 99,7 | 99,2 | 99,3 | 101,8 | 07 Mining of metal ores |
| 08 Вађење осталих руда и камена | 99,9 | 100,6 | 100,1 | 101,0 | 100,4 | 99,2 | 08 Other mining and quarrying |
| C Прерађивачка индустрија | 100,2 | 98,3 | 100,5 | 98,0 | 99,1 | 99,9 | C Manufacturing |
| 10 Производња прехранбених производа | 100,8 | 96,4 | 101,1 | 95,6 | 98,1 | 99,8 | 10 Manufacture of food products |
| 11 Производња пића | 100,0 | 101,5 | 100,9 | 101,5 | 101,2 | 101,9 | 11 Manufacture of beverages |
| 12 Производња дуванских производа | 100,0 | 100,1 | 100,0 | 100,1 | 100,1 | 96,7 | 12 Manufacture of tobacco products |
| 13 Производња текстила | 100,0 | 100,1 | 99,4 | 100,3 | 99,7 | 100,2 | 13 Manufacture of textiles |
| 14 Производња одеће | 99,3 | 99,2 | 100,0 | 100,4 | 100,4 | 99,0 | 14 Manufacture of wearing apparel |
| 15 Производња коже и производа од коже | 97,9 | 98,9 | 98,9 | 100,7 | 99,3 | 99,5 | 15 Manufacture of leather and related products |
| 16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала | 100,1 | 101,8 | 102,5 | 101,2 | 102,4 | 99,7 | 16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials |
| 17 Производња папира и производа од папира | 100,0 | 100,7 | 100,1 | 100,7 | 100,4 | 101,1 | 17 Manufacture of paper and paper products |
| 18 Штампане и умножавање снимљених записа | 100,0 | 99,7 | 99,7 | 99,8 | 99,7 | 100,0 | 18 Printing and reproduction of recorded media |
| 19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа | 100,2 | 93,1 | 97,4 | 95,7 | 95,3 | 103,5 | 19 Manufacture of coke and refined petroleum products |
| 20 Производња хемикалија и хемијских производа | 99,9 | 91,8 | 101,2 | 89,9 | 92,7 | 95,7 | 20 Manufacture of chemicals and chemical products |
| 21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата | 100,0 | 98,8 | 100,0 | 98,8 | 99,2 | 101,2 | 21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations |
| 22 Производња производа од гуме и пластичних маса | 99,9 | 99,7 | 100,2 | 99,7 | 99,8 | 99,9 | 22 Manufacture of rubber and plastic products |
| 23 Производња осталих производа од неметалних минерала | 99,6 | 99,3 | 99,6 | 99,6 | 99,5 | 100,3 | 23 Manufacture of other non-metallic mineral products |

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, МАЈ 2014. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, MAY 2014 (continued)

| Назив (по PRODCOM-у) | | $\frac{V\ 2014}{IV\ 2014}$ | $\frac{V\ 2014}{V\ 2013}$ | $\frac{V\ 2014}{XII\ 2013}$ | $\frac{I-V\ 2014}{I-V\ 2013}$ | $\frac{V\ 2014}{\emptyset\ 2013}$ | $\frac{\emptyset\ 2013}{\emptyset\ 2012}$ | Name (by PRODCOM) |
|----------------------|---|----------------------------|---------------------------|-----------------------------|-------------------------------|-----------------------------------|---|---|
| 24 | Производња базних метала | 100,0 | 102,7 | 103,4 | 102,9 | 103,1 | 99,1 | 24 Manufacture of basic metals |
| 25 | Производња готових металних производа, осим машина и опреме | 100,0 | 98,2 | 98,6 | 97,5 | 97,9 | 98,2 | 25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment |
| 26 | Производња рачунара, електронских и оптичких производа | 100,0 | 99,9 | 99,9 | 99,9 | 99,9 | 99,6 | 26 Manufacture of computer, electronic and optical products |
| 27 | Производња електричне опреме | 100,2 | 99,2 | 100,1 | 98,9 | 99,1 | 100,8 | 27 Manufacture of electrical equipment |
| 28 | Производња машина и опреме Д.Н. | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 99,9 | 100,0 | 99,6 | 28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c. |
| 29 | Производња моторних возила, приколица и полуприколица | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers |
| 30 | Производња осталих саобраћајних средстава | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 98,0 | 99,2 | 97,2 | 30 Manufacture of other transport equipment |
| 31 | Производња намјештаја | 100,0 | 100,6 | 100,0 | 100,8 | 100,4 | 99,8 | 31 Manufacture of furniture |
| 32 | Остала прерађивачка индустрија | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,1 | 100,0 | 100,0 | 32 Other manufacturing |
| 33 | Поправка и инсталација машина и опреме | 100,0 | 100,0 | 99,7 | 100,1 | 99,7 | 100,4 | 33 Repair and installation of machinery and equipment |
| D | Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | D Electricity, gas, steam and air conditioning supply |
| 35 | Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply |

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2014. години чини 377 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1520 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно достављају 362 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2012, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи из 2012. године.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕП) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, same as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2014 consists of 377 products. Each month 1,520 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 362 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2012, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list 2012.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.

Саопштење припремила: Јасминка Милић
е-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом кориштења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged